

Nro. 15.

A' FELS. R. TSÁSZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL:

*Költ Bétsben Februáriusnak 19-dik napján 1796-dik
esztendőben.*

B é t s.

Néhai II Leopold kegyes Császár és Király rövid ideig tartott uralkodásának esztendeit a' többek közt ez is örök emlékezetre méltóvátette, hogy a' házi szükölködő szegények eránt azt a' bölts rendelést tette, hogy ezen városnak külső részeit bizonyos osztályokra fel osztatván, mindenikben egy belső orvost, egy seborvost és egy bábát rendelt, a' kik a' Cs. kasszából fizettetvén, kötelesek voltak, és még most is kötelesek a' szakaszaikban lévő szegény beteg lakosokat ingyen gyógyítani, ingyen szolgálni a' gyermek szülő asszonyokat, 's ingyen adni a' gyógyító eszközöket is. A' múlt 1795-dik esztendőben, 19820 ilyen szüköl-

ködő betegeket gyógyítottak ezek az osztálybéli belső és seb orvosok, a' kik közül 14294 meggyógyultak, 464 meg hóltak, és 623 a' közönséges ispotályba vitettek.

Nagy méltóságú Galanthai *Eszterházy Miklós* ő hertzege 1794 dik esztendőben a' táborozó Cs. K. regimenteknek egészítésekre tulajdon költségén 619 rekrutát állított ki; most pedig 15000 mérő zabot ajándékozott a' Cs. K. armádia számára, oly maga ajánlásával, hogy azt a' legközelebb lévő Cs. Kir. magazinumokba maga szekerein fogja bé küldeni. Ezen buzgó hazafiúságát és Hazájához 's uralkodó Fejedelméhez mutatott hűségét nemcsak kegyelmesen vette ő Felsege, hanem egy kabinetbeli irást hozzá küldvén kegyelmes ki fejezésekkel nyilatkoztatta ki maga jó tettését, 's meg emlékezett ezen hertzege háznak azon háznos szolgálatjaira, a' mellyek által magát mind uralkodó Fejedelmeinek különös kegyelmességére, mind a' Haza szeretetére az el múlt és folyó századokban méltóvá tette.

Báro *Braun* a' Cs. K. udvari teatromnak igazgatója, udvari *Banquierre* tétetett, kinek 4 millió forintot adott az udvar előre kezébe. Ez az úr néhány napokkal ennekelötte a' *Ménusi Frankfurthba* utazott, holott egy contoirt (*Tabularium mercatorium*, az az olly börtöt, mellyben a' kereskedők magok más kereskedőkkel való levelezéseket folytatják, és a' hozzájuk küldött assignatiókat ki fizetik, egy szóval pénzváltó mőhelyt) fog fel állítani, és a' még ott lévő kassákat, a' mellyek ekkorig sokat szenvedtek, magához váltani. Ő fogja az egész Rénusi armádiát is fizetni, és minden tábori eleségről gondot viselni.

Stanislaus Augustus vólt Lengyel Ország király *Cachet* úrnak, a' *Bétsi* udvar *Warsóviai* ministerjének, a' ki onnan mint Austriai kormányzó és demarcationális commissárius *Krakóviába*

küldetett, egy szép levelet küldött, mellyben sajnálva emlékezik arról, hogy eránta való tisztel-
tének ki nyilatkoztatására alkalmatossága nem
lehetett. Levele mellé egy arany emlékeztető
pénzt is ragasztott, mellynek egyik oldalán a'
király képe, a' másik oldalán pedig ez a' felül-
írás vólt: *Munus hoc designatum memore pectore*
habe. az az, jó emlékezetben tartsd ezen küldött
ajándékot.

Hadi Környüldállások.

A' mostani környüldállásokat gondolóra vévén
a' Directorium azt végzette, és mind a' két Tanáts-
tól meg is nyerte, hogy minden harmintzadik ló
adattassék a' respublica szolgálatjára, és hogy ön-
nön magok az osztályoknak és kerületeknek előjá-
rói szedjék ki és küldjék azokat az ármádiákhoz.
Ennekfelette nemtsak a' Fr. respublica, nemtsak
az azzal öfzve kaptoltatott tartományok, hanem
még a' *Mósel* és *Rénus* mellett fekvő Német Ors-
zági kerületek is az erőltetett költsönadásra kö-
teleztessenek, hogy ekképen nem papiros, hanem
pengő pénzel fizettetvén a' katonák nagyobb ked-
vek legyen a' hadi szolgálatra. —

Ezt bizonyítják a' *Kolóniai*, *Treviri*, *Bipon-*
ti és más Német Országi levelek. A' múlt hó-
napnak 25-dik napján költ *Kolóniai* levelekből eze-
ket olvassuk: „Noha mi, *Ugymond*, öfzve nem
kaptoltattunk a' Fr. respublicával: még is mind-
azáltal mi is kéntelenek vagyunk annak *nolle vel-*
le költsön pénzt adni. Hasonló sorsra jutottak a'
Frantziák által el foglaltatott több városok és
tartományok is. Szegény városunk, melly a' ke-
reskedésnek félbe szakadása miatt különben is
nagy szegénységre jutott, ezen költsönadás által
egészlen el fog pusztítatni. Hátha még újabb con-
tributio alá fogunk vettetni, mit érünk, mire ju-
tunk, mitsoda szerentsétlenség fog bennünket ér-

dekleni? — Imé bé tellyesedett, a' mitől régtől fogva féltünk és reszkettünk, 600000 livert kell pengő pénzben a' Frantziáknak költsön adnunk, melly miatt 30 tekintetesebb és tehetősebb polgár társaink zálogul elis vitettek.

Olasz Ország.

A' *Génuai* reszpublikához tartozó Olasz Országi földön felettébb nagy kegyetlenséget és pusztitást gyakorlanak a' Frantziák, melly miatt annyira el keseredtek a' lakosok, hogyha módjok volna benne, kézzek vólnának őket mind agyon verni, 's ahol szerit tehetik, bosszút is álnak magokért. Nem régiben 15 meg öletett Frantziák tállattak *Finale* mellett.

A' tenger partján fekvő *Pedemonti* helységekben és városokban kótyavetyére hányták a' Frantziák a' honnyaikból ki költözött lakosoknak és uraknak hátra maradt örökségeiket. Ezt pedig nem bosszúságból, hanem kéntelenségből miveltek, mivel olly nagy szükséget látnak, hogy térden állva kérik a' *Génuai* parasztokat a' munkáért és az az által érdemlendő kenyérért és eleségért.

Ez a' felettébb való szükség naponként mind inkább inkább öregbül, a' meg gyógyúlt katonák, a' hadi seregeknek szaporodása, és a' desertoroknak előbbi zászlójok alá való visszatevések miatt. És így mivel másként nem segíthetnek magokon, valami szemek eleibe akad ellopják, 's meg eméltik. Még a' tiszték is nagy részt vesznek ezen szükségben, úgy annyira, hogy egy két falat kenyérért egész tsemó, assignátakat adnak, a' húsuk pedig hirt sem halják, melly helyett 3 unzia avagy 6 lat riskását kapnak. Ez a' rendkívül való szükség és a' békességhez való bizodalatlanság tsak nem kétttségbe ejtette őket.

Ezt a' közönséges hirt egy Jan. 22-kén költ *Vádói* levél is bizonyítja, mellyből im ezeket ok-

vassuk: A' Fr. ármádia, *úgymond*, igen nagy
 füzükséget lát az eleségre nézve, melyet inkább
 a' katonák fenyték nélkül való élete és prédálá-
 sa, mint az enni valónak ritkásága okozzak. Meg
 nem elégedvén azzal, hogy a' lakosoknak vagyony-
 nyaikat el ragadozzák, gyakorta gyilkosságra is
 vetemednek, kiváltképen ha más móddal nem
 lóphatnak. És így mivel sem zsóldot, sem ke-
 nyeret nem vesznek, nem is engedelmeskednek ha-
 di előjáróiknak. A' múlt hólnapnak elején exer-
 cirozni akarván *Masséna* Fr. Generális a' *Findlé-*
ben fekvő seregeket, három kompánia ki se moz-
 dult helyéről, hanem azt felelte a' nevezett Ge-
 nerális adjutánsának: *Teljesítették bé úgymond,*
othon tett ígéreteiket, adjanak kenyeret és zsóldot,
fogunk nékik engedelmeskedni. — Egy gránatéros
 kompánia hasonló engedetlenséggel viseltetvén
 hadi előjárói eránt, hadi törvény tartatott ellene,
 és a' kik okai voltak a' fel támadásnak halálra
 ítéltettek. BCU Cluj / Central University Library

Az Anglus zsóldban lévő, Fr. emigránsok-
 ból álló *Royal Etranger* névű regiment, melly 64
 tisztből, 1767 köz emberből, és 188 lóból álló, Jan.
 21-dik napján ment bé *Roverédóba*; azután har-
 mad nappal pedig a' *Gemincham* regimentje, melly
 45 tisztből és 499 köz emberből áll. Mind ez, mind
 amaz a' *Rénus* mellől küldettek *Korszikába*.

Az elsőbb regimentről ezeket olvassuk egy
 Febr. 5-dikén költ *Tridenti* levélből: „Ezen rege-
 mentnek veres forma ruhája, szépsége, 19 kraj-
 tzar napi zsóldja, a' katonák közt ki osztatott fe-
 hér kenyér és a' 10 kemény tallérból álló kézfo-
 gó pénz, avagy áldomás pénz olly nagy lármát
 csináltak *Tridentumban*, hogy egyszeribe 24 ifjú
 verbuáltatta bé magát. *Tirolison* lett által masi-
 rozásában, sok oda való ifjak akartak ezen re-
 gementbe bé állani, de mivel semmi szabadsága
 nem volt a' Császári földön való verbuálásra, bé

nem vehette azokat. — A' katonáknak szüntelen való általmenetele, a' gabonának ármádia számá-
ra való fel szedetése igen nagy drágaságot okoz-
tak ottan: még is, a' mint ezen *Tridenti* levél-
író beszél, annyira el merültek a' lakosok a' far-
sangolásba, mintha az ablakon repült volna bé
erfvényekbe a' pénz.

Olasz Ország most az a' tárgy, a' mellyre
a' fain politikusok leg inkább függesztették sze-
meiket. — A' *Turini* udvara' *Madritti* udvar által
békességes alkúba botsátkozott ugyan a' Fr. res-
publikával; de mivel ez a' mint mondatik' olly fel-
tételek alatt akart békélni, mellyekre a' *Turini* ud-
var reá nem álhatott: készebb ismét meg próbál-
ni a' hadiszerentsét, mint a' *Frantziák* igasságtalan
kivánságára állani. A' ki *Olasz Ország* tekvését es-
méri, előre tudja, hogy lehetetlen lézen a' *Frantziák*
előre nyomúlni. Mivel a' tábori ma-
gazinumoknak egy helyből a' másikba való által-
tételések imitt amott nem practikálhatók, és a'
Pedemonti hertzogségben is bő-ég nintsen, nem
lehet nékiek nagy ármádiával előre menni. Ki-
tsinnyel még annyival inkább nem, mivel könnyen
el lehetne őket a' több seregektől szakasztani. E'
mellett 10000 emberrel szaporítatik az ottan tá-
borozó Cs. Kir. ármádia, melly két annyi Fr. se-
regnek is fittyet hányhat.

Frantzia Ország.

Saint-Julien, a' *Lepelletier* nevű *Párisi* öf-
tály gyülekezetének titoknokja, a' ki a' múlt öffzel
halálra ítéltetett a' katoná commissió által, de
módot talált el szökésében, mostanában *Párisból*
nem messze ki nyilatkoztatván ismét meg fogatta-
tott. — A' Fr. ministerek hivataljaikat szorgalma-
tosan folytatni mondatnak. A' belső dolgokra
ügyelő minister szemén tartja az uzsorásokat és
az eleseggel kereskedő embereket; a' hadi dol-

gokra ügyelő minister is nagyon rántzba szedte a' tábori *liferánsokat*, és már meg is fogatott néhányat küzülök tapasztolt tsalárdságok miatt. A' Directorium meg parantsolta, hogy néki a' respublikához tartozó magazinumokról és azokban találtatható dolgokról való jelentés küldetessen meg. —

Ezen hólnapnak 26-dikán a' Directorium az ifjú Tanátsnak azt javasolta, hogy az egész republikában a' harminczadik ló az armádiához elvételődjön. — A' Tanáts egy commissiót nevezett ki ezen plánumnak meg vizsgálása végett, a' melly tegnap előtt jelentést is tett, és azt végzetten: 1.) hogy minden szükségtelen lovak a' Directoriumnak dispositiójára hagyattassanak. — Az ilyen lovakon kell érteni az olyan lovakat, a' mellyek sem a' földművelésre, sem a' kereskedelemre, sem a' republika agenséire nézve nem szükségesek. 2.) A' dolgozó lovak meg harminczadótassanak. 3.) Azoknak árra a' birtokosoknak lefizetessen. Ez a' projectum a' Tanáts által a' megfontolás végett elő fog vétetni.

A' Jan. 26-dikán tartott gyűlésben azt javasolta Boudin az ifjú Tanátsnak, hogy minden hadi szolgálatra alkalmas, de szolgálni nem akaró, és zászlójokat elhagyott ifjakat vagy kikellene hajtani az Országból, vagy pedig örökségeiktől meg fosztani. E' tárgyat további vizsgálás végett egy különös commissióra bízta a' nevezett Tanáts. —

Louvet nemzeti képviselőnek egy levelet írt egy valaki az *Axonai* osztályból (Champagniából), mellyben azt adja tudtára, hogy a' titkos contrarevolutionisták ottan nagy számmal gyűlöltek össze, és vezedelmes tanácsokat forralnak elméjekben a' republika romlására: mellyhezképest szükség lészzen a' fő kormány székeknek magokra vigyázni. Egy *Párisi Journalista* azt jegyzi

meg ezen levélre, hogy ez a' jövendölés hasonló ahoz, mellyben azzal fenyegették a' patriotákat, hogy Jan. 21-dikén az egész respublikában egy nap és egy órákor mind meg fognának öletteini; azonban még tsak egy hajókizála sem esett el.

Nem régiben egy ifjú hajadon állított szégyenzékre *Burdeauxban* valamely kis lopásért. Egy a' nézők közül elő sürván magát mind addig motskolta ezen szerentsétlen személyt, míg ez is ilyen szókra fakadott: „Éz az ember, *úgymond*, az én szerentsétlenségemnek az oka, én mint ifjú és tapasztalás nélkül való leányzó hozzá szolgálni állottam, mind addig ostromlott, míg azt ígervén, hogy szerentséssé téfzen el tsábitott, de annakutánna magamnak hagyott. A' szükségétől kényszerítvén egynéhány assignatáit el loptam, melly miatt el vádolt, és mostani büntetésem által sem elégitheti ki bosszúállását.“ A' sokaság nem akarván ötet t. i. a' bosszúöntő férfiút tovább lzenvedni, onnan el üzte, és midőn ismét vissza ment volna széllyel akarta tépni.

A' *Luxenburgi* katona őrizetet egynéhány gyalog és lovas seregekkel őregbitette, és az ott lévő magazinumokat egész eftzendőre való eleséggel meg tölteni parantsolta a' hadi dolgokra ügyelő minister.

Hoche Generális még most is a' *Wendei* osztály organisztiojában foglalatoskodik. — Azon helységeknek lakosai, a' mellyek magokat a' respublika hatalma alá vetették, kötelesek a' benne esendő gyilkosságért vagy 10000 liver kész pénzt, vagy annyit erő gabonát fizetni. A' melly közönség vagy a' *Chouánsoknak*, vagy a' *Charette* követőinek eleséget vífzen, minden eleségének negyed részét el veszti. A' melly helység ismét fegyvert szerez magának, és fegyverével szolgál *Charette* nek, annak férfi lakosai a' hadi törvény szerént fognak meg büntettetni, az affzonyok és gyerme-

kek 6 hólnapi tömlőzre hányatni, 's minden vagyonaik kotyavetyére vettetni.

A' *Landaui* és *Weissenburgi* kerületekben minden gabonát, szénát, szalmát, és zabot, a' mellyekre magoknak a' lakosoknak el kerülhetetlen szükség nintsen, a' *Párisi* Directorium engedelméből erőszakosan el véteti a' *Rénusi* armádiának vezérje. A' nevezett kerületek már egynéhány ízben esedeztek ezen erőszakoskodásnak el távoztatásáért; de mivel mindenkben nagy szükség szenvednek a' hadi seregek, és a' republikának belső osztályai restesen szolgáltatják ki a' reájok vetett eleségeket, még eddig semmi jó választ nem vehettek instántziájokra.

Pichegrü, *Jourdán*, *le Fevre* és több nevezetes Fr. Generálisok üstökbe kaptak a' *Thionvillei Merlinnel*, és a' múlt őszi szerentsélen táborozást néki, ő pedig ezeknek tulajdonítja. A' *Rénusi* armadia is *Merlin* ellen panaszolkodik. Mindezekből rossz következeseket húz ki ő, 's azt mondja, hogy a' melly armadia a' Generálisokkal tart, elébb vagy később veszedelmére lehet a' republikának; azért szükség volna minden esztendőben változtatni a' vezéreket, mivel könnyen meg eshetik, hogy a' hadi seregek előtt kedves Generális a' mostani kormányozásnak módját fel forgatja, 's királyi széket épít magának a' republika omladékjain.

Barthelemyt azzal vádolják némelleyek, hogy ő lett volna az oka, hogy a' Fr. seregek *Helvétzián* keresztül Német Országba bé nem tsaptak.

Kis *Britanniában* és *Normáudiában* még most is a' *Chuánsok* az erősebbek, és nemtsak az eleségnek a' városokba való vitetését meg akadályoztatják, hanem ennekfelette a' hol szerit tehetik, a' polgári hitet le tett papokat, a' *Jakobinusokat*, és a' nemzeti jószágot vevőket meg öldösik,

Nagy Britannia.

Londonból írják, hogy a' *Brestiai* kikötő helyből egynéhány Fr. fregatták mentek ki a' napnyugoti Indiába, avagy Amérikába indúlt, de a' tengeri szélveszek miatt nagyon meg károsított Angliai flotta után való olázkodásra. — Januariusnak végén két 74 ágyús linea hajó repült ki a' *Portsmouthi* kikötő helyből, de hová hová nem magok sem tudták a' hajóknak kórmányozói, mivel tsak petsétes levelet vettek, mellyet egynéhány mélföldnűre a' száraztól fel nyitni, 's magokat az abban írt parantsolathoz alkalmaztatni hagyattak.

Pith minister titoknokja *Jakson* úr, a' ki a' múlt nyáron az ide *Bétsbe* küldetett Anglus követeknek társa vala, *Erlangán* lett keresztül utazásakor *Philosophiae Doctórságra* emeltetett, 's az arról való diplomát is meg nyerte. Tartsuk meg, hogy ez az úr a' nevezett universitásban végzetete el a' maga pályáját. — *Anderson* híres Professor a' *Glasgövi* universitásnak sok éltendőig hasznos és tudós tanítója, a' múlt éltendőnek végén történt halála előtt egész bibliotékáját, a' természeti tudományhoz és históriához tartozó kéfszületjeit, 's e' mellett minden pénzét azon fő iskolának olly fel tétellel hagyta, hogy a' nevezett tudományokra ingyen tanitassék az ottan tanuló ifjúság. Ez a' fő iskola már egynéhányszor szerentséltetett híres tanítóinak, nevezetesen *Hunter Johnnak* halálok által.

Ugy hallatik, hogy a' Parlamentomnak öfvegyűjtése továbbra halláztatott légyen mint sem reménylették az Antiministeriális résznek tagjai. — A' múlt postán költ *Kurirban* említett puskaporos toronynak meg gyuladása által okoztatott kár 30000 font sterlingre betsültetik.

Calonne úr, Fr. Országának a' revolutio előtt utolsó Finántz ministerje, a' ki hazájából való ki

költözése után hol itt hol amott, leg többet *Londonban Ladouski* név alatt tartózkodott, az *Artésiai* Gróf után *Edinburgba* menni szándékozik. Nem régiben egy finántziális munkátskát irt 's adott ki *Ivernois* úr ellen, a' ki azt állatta, hogy a' Fr. assignátáknak tsekély és naponként alább szállo betse miatt koldulásra kell jutni Fr. Ország-nak. *Calonne* úr ellenkezőképen gondolkozik, és ír, 's azt mondja, hogy az assignátáknak el tö-rültetése által 20 ezer millió liver adósság terhétől fog meg szabadulni. Tsudálkozni lehet, hogy *Calonne* úr a' Frantzia revolutiónak leg nagyobb ellensége ekként írhat a' Frantzia respublika fi-nántziájáról.

A' kis Britanniai *Choudnsok* által *Londonba* küldetett hadi tisztek *Edinburgba* mentek, hogy mind azokról, mellyek most kis Britanniában történtek és ennekutánna is történhetnek, tudósítsák az *Artésiai* Gróft. Mindnyájan azt állatják, hogyha valamellyik királyi hertzeg közikbe menne, 's maga vezérlené a' *Choudnsokat*, sizerentsésebbek vólnának, mind eddig vóltak.

A' *Madriti* és *Londoni* udvarok között támadott víszálgodásnak és egyenetlenségnek első oka ez, hogy a' Spanyolok és Frantziák közt véghez ment békességnek eggýik tikkelyében a' *Sz. Domonkos* szigetének Spanyol Országhoz tartozó részét az elsőbkek az utólsóbbaknak által engedték. Második és ennél is fontosabb oka a' *Jó Reménység hegyének* és néhány napkeleti Indiában lévő *Hollandiai* örökségeknak Anglusok által lett el foglaltatása, a' mellyeknek birtokában hogyha meg maradhatnának, és a' több szigeteknek birtokára is juthatnának, nemtsak Hollandiát, hanem Spanyol Országot is meg foszthatnák a' *Filippi* szigeteknek bí-rásától.

Batáviai Respublika.

Hoffzas ellentállása után a' *Frieslandiai* tartomány is meg egyezett abban a' több Belgiuni

tartományokkal, hogy Febr. 18-dikán kezdődjék el a' nemzeti Conventnek gyűlése; és így egyedül *Zelandia* vagyon még hátra, a' melly állhatatosan meg akar maradni azon végzése mellett, melly által ezen projectumot meg vetette. — A' külső dolgokra ügyelő Fr. minister, az ott lévő Hollandus ministereknek, úgymint *Blauw* és *Meyer* polgároknak küldött levelében arról tudósította őket, hogy a' *Zelandiai* tartomány a' *Walcheréni* sziget lakosinak sürgetésekre azt végzette, hogy az *Utrechti* uniót el hagyván magát a' Fr. respublikával öfzve kaptsolja, 's ennek mind igazgatása formáját, mind törvényeit bé vegye. Erre mindazáltal nemtsak nem állott a' *Párisi* Directorium, sőt inkább a' további egytetérésre és békességre intette *Zelandiát*. Minekutánna ez a' levél nyomtatás által közönségesse tététt volna, két *Middelburgi* polgárok azon köz hirt meg akarván táfolni, azt irták a' *Hágában* lévő *Zelandiai* deputatusoknak, hogy ezt egy Fr. Ingenieur költötte, és hogy egészen másképen légyen a' dolog, mint a' miképen ő *Párisban* meg irta.

Leovardiában, *Frieslandiának* fő városában ismét nagy zenebona támadott, minekutánna a' tartománybeli nemzeti képviselők árestomba tététték volna azon tagjait a' municipalitásnak, a' kik a' nemzeti Convent öfzve gyűjtésére voxolták. Meg bosszonkodván ezen a' polgárok, a' foglyokat fog házaikból ki vitték, szabadtságba helyeztették, és a' képviselőket arra kényszerítették, hogy ismét helyeztessék őket vízfza hivataljaikba.

Jan. 28-dikán *Hágába* érkezett *Meyer* polgár *Párisból*, 's azolta minden nap gyűlést tartanak a' *Hollandiai* tartomány képviselői, és szüntelen kurokat küldöznek *Párisba*.

Az árvák házában felneveltetett ifjak, a' kik t. i. 17 éftendőt már felül múltak, szolgálatot vé-

vén a' *Hollandiai* flottán, köntösökön kívül hól-
naponként tizenkét forint zsóldot fognak kapni,
és mihelyt a' hajókra mennek 25 forint jutalom
pénzt. — Az *Orániai* hertzeg izólgálatjában volt
tisztek közül sokan Anglus zsóldba állottak, és nap-
keleti Indiákra fognak küldetni.

Spanyól Ország.

Minekelötte útnak indúlt volna a' király, kü-
lönkülönbféle változásokat tett királyi udvará-
ban. Gr. *Campo d' Alanche* eddig volt hadi mi-
nistert *Betsbe*, a' Londonban lévő Spanyol ministert
del Campo Marchiest Párisba rendelte követ-
tségbe. Az ennekelötte *Velentzeben* és *Pétersburg-
ban* követségét viselt *Las Casas Madridba* vissza
tért. A' hadi dolgokra és *Vinántziára* ügyelő mi-
nisterség *Azanza* úrra bízott. — Gr. *Cabarrus*
a' szép *Talliennének* édes atya fogságból lett ki-
szabadulása, és az alatt lett kárának ki pótolatá-
sa után az egész Spanyol Országi utaknak és ka-
nálisoknak fő gondviselőjévé; *Vargás* úr *Római*
ágensé; a' *Katalóniai* armádiának kormányozó
vezérje *Don Urrutia* az egész Spanyol armádiá-
nak fő igazgatójává; *Don Cevillagigedo* pedig
Barcellónának kormányozójává tétettek.

Lengyel Ország.

Warsóviában Jan. 26-dikán rakattak ki a'
Pruffziai fekete sas tzimerek a' közönséges he-
lyeken. — A' *Krakóviában* volt Prusszus rege-
menteknek egy része ide, más része pedig *Grudnó*
környékére masírozott. — *Derfelden* Orofz Ge-
nerális *Warsóviából* való el menetele után, útjá-
ban a' tolvajok által meg támadtatott, és nagyon
meg is sebesitetett — minekutánna a' váras katonái
a' király hűségére meg esküdtek volna, vissza adatott
el vétetett fegyverek. — *Lythvániának* egy része
a' napkeleti és napnyugoti Pruffziával fog öfzve

kapsoltatni. — A' *Persák* ellen, a' kik hadat indítván az Orosz Birodalom ellen, rendkívül való kegyetlenséget visznek végbe, száz ezer emberrel Gr. *Suwarow* Feldmarsal küldetett.

A' *Persiai* Birodalom mostani állapotjáról ezeket olvassuk egy közönséges levélből: „A' *Persiai* Birodalomban nagy változások láttatnak következni, mellyeknek nagy bé folyások lehet *Asiának* egyarányúságában. *Lust Ali Chán* ifjú hertzeg a' mostani *Persiai* uralkodó *Ali Mahmed Chán* által 2 izben keményen meg verettetvén, ármádiájának maradványával *Kermanba* futott, 's onnan nagy jutalom ígérés mellett segítséget kért az Orosz Birodalomtól. Némelly meg történt dolgokból tévén ítéletet, úgy láttzik, hogy az Orosz Birodalom hajlandó ezen *Persiai* fejedelem ügyének védelmezésére, mivel egy *Maserendúmi Chán* néhány seregekkel *Ghilonba* marsirozván 1500 főből álló Orosz sereget talált ottan, a' kik olly véggel küldettek oda *Astrákánból*, hogy magokat vélek öfzve kapsolják, és a' *Ghiloni* tartomány fő városát *Bechet* el foglalják. E' mellett *Georgiának* fő városából *Teflisből* azt írták, hogy az Orosz Császárné szárnyai alatt élő fejedelem *Heraclius* két Orosz regimentet várt magához, hogy azokkal a' maga seregeit öfzve kapsolván a' *Cherváni* és *Aderbeáni* tartományokba bé üthessen.

Magyar Ország.

Szatthmár Vármegyéből Jan. 28-dikán. Tegnap előtt déli 11 óra tájban egy nagy vékony zsák forma fényesség le esvén *Gétzben*, egy sáros vízbe, sokféle bezédre adott alkalmatosságot az embereknek. Sokan oda szaladván a' jelenségnek vizsgálására, semmit egyebet egy pókháló forma hártyánál sem a' vízben sem a' sárban nem láttak. Néhányan a' vízbe bé menvén a' helyet is meg tapogatták, de semmit nem találtak, noha

mind a' *Peleskei*, *Semai* és *Tóthfalusi*, mind a' *Tsengeri* emberek a' levegő égből le esni látták. A' vénebb emberek, a' kik az ilyen rendkívül való, de a' természet munkáit felül nem haladó jelenségeknek vizsgálására tehetetlenek, azt hirlelik, hogy az utolsó pestis előtt is ilyen fényeségek hullottak volna le az égből. Az okosabb emberek és *Philosophusok* tsupa *sofismának* tartják és méltán is tarthatják az illy hazzontalan okoskodásokat.

Szatthmár Vármegyéből Jan. 25-dikén. Gondolóra vévén ezen *Tek. Nem. Vármegye*, hogy az Isten káromlása leg közelebről érdeklí az Isten szentséges valóságát, kívánta ezen vétet mások felett példaképen meg büntetni, és hogy mind a' vétkezőknek, mind azon vétetben leledzőknek tanúságosabb legyen a' példájok, minden káromkodót a' maga eredeti helyén meg büntetni. Ezen végzés szerént *Nagy Károlyban* két, *Dengelegen* egy, és *Tsengerben* is egy illyen bünöst seprözte-tett meg, a' melly büntetés ki mondhatatlan tanúságára szolgált azon vétet gyakorlóknak.

Egy szegény ember azt álmodta itten nem régiben, hogy ő két hét múlván minden bizonynyal meg fog halni: azért is (ha az előtt igen ritkán is) mindennap kétszer meg jelent a' templomban imádkozni; de mivel két hét múlván be nem tellyesedett az álma, már most *idem qui pridem*. Sok emberre nézve jó volna illyen álmokat gyakran látni, kiváltképen a' kik úgy hisznek az álomnak mint a' bibliának.

Egy tsalafinta meg esett egy valakivel, kit tsak ő maga esmér és tud: azért is hogy jó provisiót tehessen ingyen kapott örökségének, egy jámbor, jó igyekezetű 's külömben is derék le-gényre vallott, de a' ki a' reá kent piszoktól ele-gendőképen meg tisztította magát. Még is a' mi-

dön az ifjú ineg házasodott, és a' pap által való ölzve szerkeztetésre előállott volna, ama jámbor affzony bé sürta magát a' náfznép közé, és a' fent említett mással párosadni kívánó legény mellé álván solenniter protestált. A' pap e' dolgon meg ütköztvén nagy cautio mellett esküttette ölzve a' párosodott Izemélyeket; ama pedig haza zamogott az új ködmönben.

Liptó Vármegyéből Febr. 14-dikén. Ezen T. Nemes Vármegyében is igen hasznos folyamataja vagyon a' rekruták szabad akaratjokból való verbuáltatásának, kiváltképen minekutánna mind a' Római Catholicus papok, mind az Evangélicus prédikátorok hathatós beszédekkel és okokkal felbuzdították és serkentették volna az adófizető népet Felséges uralkodó sejedelmének tartozó jobbágyi hiv kötelességre, és a' mostani hadi könyulállások közt való különös segítettégre.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A' máj postán új kopertáimnak számok szerént, következő számú kopertákban járó M. Kurir Erd. Olvasóinak küldöm a' Nagy. Almanakot: 1. 3. 9. 15. 20. 23. 27. 30. 34. 35. 36. 37. 39. 42. 44. 45. 48. 49. 50. 51. 53. 76. 77. 81. 82. 92. 95. 96. 97. 98. 99. 107. 109. 113. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 129. 134. 135. 138. 139. 140. 144. 145. 146. 152. 155. 156. 157. 158. 159. 176. 177. — Kassára, Komáromba, Lévára, Lossontzra, Bal. Gyarmatra, Nyitrára, Rosnyóra, Nagy Szombatba, Rimaszombatba, Posonba, Sopronba, Újhelybe, Ungvárra is le küldöttem, de még nem tudom oda érkeztek é vagy nem. A' jövő és következő posta napon ki fogom jegyezni, ki hol és kitől fogja az Almanakját venni. — Pestre, Budára, Egerbe, Debreczenbe, Wefzprimbe, Székesfejérvárra, N. Károlyba, N. Váradra is le küldöttem már feles nyomtatványokat, a' melyek most útban vagynak.

S. D. D.